

BULETINUL INOVAȚIILOR

al
Centrului de Inovare și Transfer Tehnologic

BULLETIN of INNOVATIONS of the Center of Innovation and Technology Transfer

BALKAN
PHARMACEUTICALS

SĂNĂTATE
— ȘI —
CALITATE
ÎN FIECARE PRODUS

INTREBAȚI ÎN TOATE
FARMACIILE DIN ȚARĂ

ISSN 2537-6411
E-ISSN 2537-642X

BULETINUL INOVAȚIILOR

al

Centrului de Inovare și Transfer Tehnologic

BULLETIN of INNOVATIONS

of the

Center of Innovation and Technology Transfer

Nr. 5, 2021

CENTRU DE INOVARE ȘI TRANSFER TEHNOLOGIC

ACTUALITATE

Inovația este ziua de astăzi și de mâine. Dacă privim în viitor suntem nevoiți să promovăm idei noi, să ne conformăm cerințelor de piață și să contribuim la îmbunătățirea aspectelor socio-economice. În acest context orice idei care poate fi bazată pe rațiune, aparține uneia sau mai multe persoane poate fi înregistrată drept inovație în conformitate cu legislația în vigoare și este rezervată cu drept de autor pentru ulterioară implementare și brevetare.

MOTIVARE PENTRU ÎNREGISTRARE

Înregistrarea și obținerea certificatului de inovator permite ca fiecare autor să-și rezervele timpul necesar pentru aplicarea și realizarea ideilor sau transmiterea, delegarea acestui drept cu obținerea unor interese.

Direcțiile prioritare de activitate sunt:

- a) înregistrarea propunerilor de raționalizare a cercetărilor, doctorilor, doctorilor abilitați și a altor categorii de cetățeni interesați;
- b) eliberarea certificatelor de inovator;
- c) organizarea conferințelor, seminarelor, meselor rotunde, training-uri, etc.;
- d) prestarea serviciilor informaționale și de consultanță;
- e) contribuirea la implementarea ideilor de raționalizare pentru dezvoltarea economiei naționale.
- f) Stabilirea și recomandarea propunerilor pentru înregistrare ca invenție prin respectarea normelor etice și a confidențialității.

Înregistrăm idei

- a) soluția tehnică care prevede modificarea construcției unui articol, a unei metode de folosire a utilajului și aparaturii, a unor tehnologii și procedee de producție sau a componentei materialului (substanței), care este nouă și utilă pentru întreprinderea căreia i-a fost înaintată;
- b) soluția organizatorică, nouă pentru întreprindere, având ca efect economisirea materiei prime, a resurselor energetice și financiare, a forței de muncă, precum și a altor resurse, sau ameliorarea condițiilor de muncă și a stării ecologice, sporirea securității muncii;
- c) elaborările ce țin de ridicarea randamentului științific și educațional, soluțiile ce conțin un algoritm, un program pentru calculator sau o bază de date, ne exploatate încă de către întreprinderea respectivă, care, aplicându-se la rezolvarea unei sarcini concrete, au ca efect intelectualizarea muncii umane și ridicarea productivității utilajului asistat de calculator.

Nu înregistrăm recomandările care:

- a) reduc fiabilitatea, durabilitatea construcțiilor, securitatea populației și a teritoriului în situații excepționale, asigurarea sanitară a lucrătorilor, protecția și securitatea mediului, apărarea împotriva incendiilor, securitatea muncii, precum și alți indicatori ai standardelor naționale și internaționale;
- b) constituie semne convenționale, norme, materiale normative și metodice;
- c) formulează doar sarcina sau stabilesc efectul posibil al aplicării propunerii, fără a indica soluția concretă;
- d) contravin ordinii publice și normelor etice;
- e) sunt elaborate de personalul tehnico-ingineresc sau științific al întreprinderilor (de cercetare, de proiectare, de construcție, tehnologice) în procesul exercitării sarcinilor de serviciu sau a lucrărilor contractuale.

Procedura de înregistrare

Comunicarea privind elaborarea unei propuneri de raționalizare se perfectează în scris, sub formă de cerere de recunoaștere a propunerii de raționalizare. Modelul de cerere poate fi descărcat pe site-ul centrului: www.citt.ase.md sau apelând cu mesaj în poșta electronică centru.itt@gmail.com

Autorul este obligat să indice în cerere denumirea propunerii de raționalizare, sfera în care aceasta poate fi aplicată, necesitatea aplicării propunerii, să prezinte descrierea procesului de implementare, precum și să-și indice datele de identificare sau ale tuturor coautorilor.

În caz de necesitate, la cerere se anexează:

- a) materialele grafice și alte materiale (desene, scheme, schițe etc.);
- b) calculul efectului scontat de pe urma aplicării soluției propuse;
- c) acordul coautorilor privind
- d) distribuirea recompensei;
- e) alte materiale

Cererea depusă se înregistrează în Registrul de evidență a cererilor de recunoaștere a propunerilor, care va confirma adresarea. La depunerea cererii autorul(autorii) vor achita taxa pentru înregistrarea noutății, care va fi restituită în cazul refuzului. În cazul în care propunerea de raționalizare e lipsită de noutate, acest fapt se comunică solicitantului printr-o notificare. În cazul în care este acceptă ca propunere de inovare, centrul CITT asigură documental decizia respectivă de eliberare a certificatului de inovator în termen de 12 zile calendaristice.

Recunoașterea propunerii de inovare se face în **baza unui aviz pozitiv al specialiștilor în domeniu, cu sau fără grad științific prezentate de autor la înregistrarea propunerii de inovare și recunoașterea lor de un expert.** Expertul este o persoană necunoscută de autor (i).

Autorul (coautorii) propunerii de raționalizare poartă răspundere conform prevederilor legislației în vigoare.

După înregistrarea certificatului de inovator în registru, se eliberează autorilor cu respectarea codului de etică. Centru de inovare și Transfer Tehnologic plasează titlul inovației pe site-ul centrului www.citt.ase.md pentru confirmarea dreptului de autor. Oferă informații despre ideea înregistrată persoanelor din R/M și din alte țări cointerestate în implementarea ideii în practică și oferă șanse autorilor să încheie un contract separat pentru obținerea beneficiilor ulterioare de la aplicarea ideii în practică.

Pentru detalii în privința procedurii de înregistrare vă rugăm să vă adresați la

MD. Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni, 59, blocul B, etajul 7, biroul 702

tel.: 068-13-20-20,

mail: centru.itt@gmail.com

www.citt.ase.md

© BULETINUL INOVAȚIILOR al Centrului de Inovare și Transfer Tehnologic

© Tipografia SRL „Adrilang”

VĂ AȘTEPTĂM CU DRAG!

INNOVATION AND TECHNOLOGY TRANSFER CENTER

TOPICALITY

The Innovation is the present and the future. If we'll look ahead we have to promote new ideas, to adapt to market requirements and helping to improve the social and economical situation. In this context any ideas that may be based on intelligence, belongs to one or more persons, may be registered as innovation in accordance with current legislation and is protected by copyright and patent subsequent implementation.

MOTIVATION FOR REGISTRATION

Registering and obtaining the certificate of innovation allows each author necessary time for the application and implementation of proposed ideas or transmission, delegating this right, to other person, for an interest.

Priority directions of activity are:

- g) Register proposals for rationalization of researchers, PhD's, and other categories of interested citizens;
- h) Issuing of innovation certificate;
- i) Organizing conferences, seminars, roundtables, trainings, etc .;
- j) Information and consulting services;
- k) Contribute to the implementation of rationalization ideas for developing the national economy.
- l) Establish and recommend proposals for registration, as an invention by following ethical and privacy regulations.

Registering of the idea

- d) Technical solution that requires modifications to the construction of an article, a new method for use of equipment, technologies and processes of production or composition of the material (substance), which is new and useful for the enterprise to which it was submitted;
- e) Organizational solution, new to the enterprise, resulting in savings of raw materials, energy and financial resources, labor and other resources, or improving working conditions and environmental status, increasing safety at work;
- f) Elaborations related to raising the efficiency of scientific and educational solutions containing an algorithm, a computer program or a database, it exploited yet by the organization, which, applying to solve a specific task, has the effect of intellectualization of work increasing the productivity of the human and the computer-aided machine.

Refusing of registration if:

- f) Reduce reliability, durability of construction, safety of the population and territory in exceptional circumstances, ensuring the health of workers, environmental protection and safety, fire protection, safety, and other indicators of national and international standards;
- g) Contains conventional signs, rules, normative and methodological materials;
- h) Just make a statement or determine the possible effect of application of the proposal without giving exact solution or indicating procedures to achieve it;
- i) Are somehow against public order and ethical norms;
- j) They are developed by technical, engineering or scientific staff of companies (research centers, design, construction, technology, etc) while exercising their duties or contract work.

The registration procedure

Communication regarding development of a proposal for rationalization is concluded in written form as a request for registration of rationalization proposal. The application can be downloaded from the ITT website: www.citt.ase.md or by emailing to centru.itt@gmail.com

When applying the author must provide the name of rationalization proposal, the area of interest where it intends to be applied, and demand of such proposal. Also, will submit the description of the implementation process, and mention all coauthors if any.

If necessary, the application will be accompanied by:

- f) Drawings and other materials (diagrams, schematics, tables, etc.);
- g) Evaluation of expected effect from the application of the proposed solution;
- h) Coauthors agreement;
- i) Distribution of reward;
- j) Other materials

Submitted application is registered in the Register of applications for recognition of proposals that will confirm the address. Author (s) shall pay registration fee for registration service, which will be refunded in case of refusal. If the proposal for rationalization lacks new ideas or improvements, the applicant will be notified. If the proposal is accepted as an innovation, ITT center provides written decision and a certificate of innovator within 12 calendar days.

Recognizing of proposed innovation is based on a positive opinion of specialists, with or without scientific degree presented in writing form by the author, to be registered and examined by an independent expert. The expert is an unknown for author (s) person.

The author (co-authors) of the rationalization proposal bears liability under applicable law.

After the author (s) is/are registering as innovator (s) in the ITT registry, the certificate will be issued to authors following the code of ethics. Innovation and Technology Transfer Centre reserve the right to publish the title on the ITT website www.citt.ase.md accompanied by Copyright information. It provides information about registered ideas of RM citizens as well as from other countries interested in implementing the idea into practice and provide opportunities for authors to conclude a separate agreement to obtain further benefits from the application of the idea into practice.

For details on the registration process please contact the ITT center

MD 2005, Chisinau, Moldova

str. Banulescu Bodoni 59, suit B, 7th floor, office 702

tel.: +37368-13-20-20,

mail: centru.itt@gmail.com

www.citt.ase.md

© BULLETIN of INNOVATIONS of the Center of Innovation and Technology Transfer

© Typography SRL „Adrilang”

YOU'RE WELCOME!

CUPRINS

PARTEA 1	
CENTRUL DE INOVARE ȘI TRANSFER TEHNOLOGIC	2
PARTEA 2	
<i>Gabriela IGNAT</i> RATA DE RENTABILITATE FINANCIARĂ PE BAZA PIRAMIDEI PERFORMANȚEI	8
<i>Ciprian MANEA</i> <i>Iuxel VIJIAC</i> <i>Augustin SEMENESCU</i> MODELE MATEMATICE INOVATIVE ÎN DEZVOLTAREA ECONOMICĂ SUSTENABILĂ A IMM-URILOR ȘI INFRASTRUCTURILOR DE CERCETARE	10
<i>Carmen Elena COCA</i> IDENTIFICAREA CORELAȚIILOR ÎNTRE SISTEMUL DE VALORI ADOPTAT DE TINERI ȘI TRĂSĂTURILE DE PERSONALITATE ADOPTATE	13
<i>Ciprian MANEA</i> MANAGEMENTUL RISCULUI LA NIVELUL IMM-URILOR FINANȚATE PRIN FONDURI EUROPENE NERAMBURSABILE	17
<i>Diana ENACHI</i> <i>Viorel PIRVAN</i> <i>Carolina UNGUREANU</i> <i>Vadim ȚURCAN</i> INDICELE DE PERCEPȚIE A SISTEMULUI DE ACHIZIȚII PUBLICE DIN REPUBLICA MOLDOVA	20
<i>Teodor BIVOL</i> REȚEAUA INFORMALĂ DE COMUNICARE (R.I.C. 21)	29
PARTEA 3	
<i>Director of the Center of Innovation and Technology Transfer, ASEM</i> <i>Associate Professor, Dr. Șargu Lilia</i> ACTIVITATEA DE CERCETARE-INOVARE ÎN PERIOADA COVID-19	32

CONTENTS

PART 1	
INNOVATION AND TECHNOLOGY TRANSFER CENTER	2
PART 2	
<i>Gabriela IGNAT</i> THE FINANCIAL PROFITABILITY RATE BASED ON THE PERFORMANCE PYRAMID	8
<i>Ciprian MANEA</i> <i>Iuxel VIJIAC</i> <i>Augustin SEMENESCU</i> INNOVATIVE MATHEMATICAL MODELS IN THE SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT OF SME AND RESEARCH INFRASTRUCTURES	10
<i>Carmen Elena COCA</i> IDENTIFYING THE CORRELATIONS BETWEEN THE VALUE SYSTEM ADOPTED BY YOUNG PEOPLE AND THE PERSONALITY TRAITS ADOPTED	13
<i>Ciprian MANEA</i> SME RISK MANAGEMENT FINANCED BY EUROPEAN NON- REFUNDABLE FUNDS	17
<i>Diana ENACHI</i> <i>Viorel PIRVAN</i> <i>Carolina UNGUREANU</i> <i>Vadim ȚURCAN</i> PERFORMANCE INDEX OF THE PUBLIC PROCUREMENT SYSTEM OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA	20
<i>Teodor BIVOL</i> INFORMAL COMMUNICATION NETWORK (R.I.C. 21)	29
PART 3	
<i>Director of the Center of Innovation and Technology Transfer, ASEM</i> <i>Associate Professor, Dr. Șargu Lilia</i> RESEARCH-INNOVATION ACTIVITY DURING THE COVID-19 PERIOD	32

RATA DE RENTABILITATE FINANCIARĂ PE BAZA PIRAMIDEI PERFORMANȚEI

THE FINANCIAL PROFITABILITY RATE BASED ON THE PERFORMANCE PYRAMID

Gabriela IGNAT

Rezumat

Într-o economie de piață, orice entitate care dorește să rămână competitivă trebuie să-și amelioreze continuu calitatea produselor, să se asigure de rentabilitatea și fluxul de lichidități generat de fiecare produs sau sector de activitate în parte.

Cu alte cuvinte, conceptul de performanță trebuie privit ca fiind capacitatea unui sistem prin modul de comportare a acestuia de a obține un rezultat care poate fi valoric situat la un nivel de referință pe care să îl poată defini.

În ceea ce privește o entitate economică poate să furnizeze performanțe economico – financiare numai în urma efectuării unei activități lucrative. Procesul de formare a acestor performanțe este un proces obiectiv, separat de modul de reflectare sau de calcul al nivelului de performanță. Mai trebuie menționat faptul că în procesul de evaluare a performanțelor unei entități este destul de riscant să tragem concluzii ferme. Aceste investigații au mai degrabă un caracter relativ deoarece condițiile afacerii diferă de la o întreprindere la alta și de la o industrie la alta. În același timp sistemul indicatorilor de performanță trebuie conceput pentru a satisface nevoia de informare a doua principale grupuri: managerii și investitori.

Principalele aspecte referitoare la modalitatea de analiză a performanțelor economice și financiare ale unei întreprinderi, astfel ca să putem determina performanțele economice trebuie analizate următoarele:

- indicatorii de analiză a rezultatelor care exprimă volumul și profitabilitatea activității entității;
- indicatorii de analiză a consumului de resurse;
- indicatorii de analiză a rentabilității activității firmei;
- indicatorii de analiză a riscurilor din cadrul firmei.

Cu alte cuvinte putem observa că modul de analiză a performanței pornește de analiza globală a situației entității, cu alte cuvinte analiza veniturilor și cheltuielilor, continuă cu analiza nivelurilor mai sintetice cum ar fi rentabilitatea și se încheie cu evaluarea riscurilor care pot influența nivelul de realizare al performanțelor.

Analiza performanțelor presupune analiza relațiilor financiare realizate de entitate cu partenerii de afaceri concretizate în: cheltuieli, venituri, și rezultate financiare. Cheltuielile reprezintă toate acțiunile entității care au ca scop sărăcirea acesteia respectiv scăderea activelor și creșterea pasivelor. Veniturile reprezintă toate acțiunile entității care determină îmbogățire, respectiv creșterea activelor și scăderea pasivelor.

Analiza performanțelor entității se analizează în mod simplu prin analiza Contului de profit și pierdere și în mod complex prin analiza întregului Bilanț contabil.

Performance is a result of the links between certain indicators that characterize the economic-financial area, the socio-human area and the environment.

Informațiile legate de performanța companiei sunt necesare pentru a evalua posibilele

modificări ale resurselor organizației, care pot genera fluxuri de numerar suplimentare și pot crește eficiența utilizării factorilor de producție. Evaluarea performanței companiei este importantă în luarea deciziilor privind investițiile, finanțarea afacerii și în analiza comparativă a companiei cu concurenții de pe piață.

Abstract

In a market economy, any entity that wants to remain competitive must continually improve the quality of its products, to ensure the profitability and cash flow generated by each product or sector of activity.

In other words, the concept of performance must be seen as the ability of a system by its behavior to obtain a result that can be valued at a reference level that can be defined. As for an economic entity, it can provide economic and financial performance only after performing a lucrative activity. The process of forming these performances is an objective process, separate from the way the level of reflection or calculation of the performance level. It should also be noted that it is quite risky to draw firm conclusions in the process of evaluating the performance of an entity. These investigations are rather relative because business conditions differ from company to company and industry to industry. At the same time, the performance indicator system must be designed to meet the need for information of two main groups: managers and investors.

The main aspects related to the way of analyzing the economic and financial performance of an enterprise, so that we can determine the economic performance, the following must be analyzed:

- performance analysis indicators that express the volume and profitability of the entity's activity;
- resource consumption analysis indicators;
- indicators for analyzing the company's profitability;
- The indicators of risk analysis within the company.

In other words, we can see that the performance analysis starts from the global analysis of the entity's situation, in other words the analysis of income and expenses, continues with the analysis of more synthetic levels such as profitability and ends with risk assessment that may influence the level of performance.

Performance analysis involves the analysis of financial relationships made by the entity with business partners materialized in: expenses, income, and financial results. Expenditures represent all the actions of the entity that aim to impoverish it, respectively decrease assets and increase liabilities. Revenue represents all the actions of the entity that cause enrichment, respectively the increase of assets and the decrease of liabilities.

The performance analysis of the entity is analyzed simply by analyzing the Profit and Loss Account and in a complex way by analyzing the entire Balance Sheet.

Performance is the result of links between certain indicators that characterize the economic-financial area, the socio-human area and the environment.

Information related to the company's performance is needed to assess possible changes in the organization's resources, which may generate additional cash flows and increase the efficiency of the use of factors of production. Assessing the performance of the company is important in making decisions about investment, financing the business and in comparative analysis of the company with competitors in the market.

MODELE MATEMATICE INOVATIVE ÎN DEZVOLTAREA ECONOMICĂ SUSTENABILĂ A IMM-URILOR ȘI INFRASTRUCTURILOR DE CERCETARE

INNOVATIVE MATHEMATICAL MODELS IN THE SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT OF SME AND RESEARCH INFRASTRUCTURES

Ciprian MANEA
Iuxel VIJAC
Augustin SEMENESCU

Rezumat

În ultimii ani IMM-urile au generat o creștere a economiei mondiale fără precedent. Consiliul Uniunii Europene a adoptat pentru perioada 2021-2027 o serie de priorități în diferite domenii de intervenție, alocând un buget de peste 1.800,00 miliarde de euro. O parte a acestei investiții este pentru finanțarea IMM-urilor. În acest context, managementul financiar și inovarea în cadrul IMM-urilor necesită o analiză, pentru a trasa o serie de direcții care trebuie urmate în dezvoltarea programelor de finanțare, astfel încât sustenabilitatea managerială și financiară a IMM-urilor să poată fi strâns legată de principiile prevăzute de strategia comună de la nivel european.

Totodată, la nivel internațional, marile infrastructuri de cercetare au un rol crucial în rezolvarea marilor provocări economice și sociale, devenind parte a ciclului economic și fiind indispensabile pentru dezvoltarea sustenabilă și organică a IMM-urilor. Deși o infrastructura de cercetare este o entitate complexă și extrem de costisitoare, acestea este abordată nu numai ca investiție strategică, ci și ca vector de inovație capabili să influențeze economiile locale și competitivitatea națională și globală. În cadrul propunerii pentru următoarea perioadă de programare (2021-2027) pentru Programul Orizont Europa 7, sprijinul acordat infrastructurilor de cercetare din pilonul I „Știința deschisă” are un buget estimat la 2,4 miliarde de euro. La nivel național, foaia de parcurs națională pentru infrastructurile de cercetare pentru perioada de programare 2021-2027 este în curs de desfășurare și noile instrumente de finanțare sunt în curs de elaborare. În acest context, autorii lucrării analizează posibilitatea accesului antreprenorilor la infrastructuri mari de cercetare și modul în care sunt influențați de fonduri europene nerambursabile.

Mobilizarea statelor și a companiilor mari a condus la o serie de rezultate importante pentru economiile UE. Negocierile la nivel european au generat un consens asupra bugetului multianual, ajungând la peste 1.800,00 miliarde EUR pentru exercițiul financiar 2021-2027, care este aproape dublu față de bugetul exercițiului financiar anterior. Cele peste 1.800,00 miliarde de euro propuse pentru atenuarea impactului pandemiei au fost aprobate de Parlamentul European la 17 decembrie 2020, Consiliul adoptând Regulamentul de instituire a cadrului financiar multianual (CFM) al UE pentru perioada 2021-2027. Astfel, este prevăzut un buget pe termen lung de 1 074,3 miliarde EUR pentru UE-27, care, împreună cu instrumentul de recuperare UE de generație viitoare de 750 miliarde EUR, vor constitui pachetul financiar disponibil statelor pentru recuperare. Viitorul buget UE-27 va acoperi șapte domenii de cheltuieli, oferind cadrul pentru finanțarea a aproape 40 de programe de cheltuieli în următorii șapte ani. Astfel, în scopul prevenirii schimbărilor climatice, au fost stabilite o serie de obiective la nivelul UE, astfel încât neutralitatea climatică să fie atinsă până în 2050. Pe baza acestor probleme asumate politic la nivel european, IMM-urile vor fi

obligate să își schimbe perspectiva de afaceri. Astfel, reducerea emisiilor până în 2030 va fi un obiectiv obligatoriu din punct de vedere juridic dacă Parlamentul European și Consiliul ajung la un consens cu privire la legea europeană privind clima. Această lege este o parte importantă a Pactului Verde European, adică foaia de parcurs a Uniunii Europene către neutralitatea climei. În decembrie 2020, o reducere cu 60% a emisiilor a fost propusă până în 2030, sub nivelul anilor 1990, iar statele europene să atingă neutralitatea climei până în 2050.

Concluzia prezentului material se concentrează pe rezolvarea unor probleme legate de management și inovare în cadrul a celor trei factori care conduc la evoluția sustenabilă a mediului de afaceri și economic al unei țări precum și la evoluția cercetării și inovării pe diferite paliere specifice: factorul politic, factorul antreprenorial și factorul științific. În acest sens lansăm o propunere prin intermediul căreia să putem realiza sinergia dintre cei trei factori.

Propunere și inovația este legată de obținerea unui algoritm matematic complex plecând de la formula de calcul minimală prezentată în acest articol. În baza unei astfel de funcții autoritățile publice centrale vor putea elabora bugetele aferente perioadelor de programare și a apelurilor de proiecte, ținând cont de necesitatea de: SNCI, infrastructurile de cercetare existente sau care urmează să fie înființate și necesitățile mediului de afaceri în materie de cercetare și inovare.

Abstract

In recent years, SMEs have brought unprecedented growth to the world economy. The Council of the European Union has adopted for the period 2021-2027 a series of priorities in various areas of intervention, allocating a budget of over 1.8 trillion euros. Part of this investment is for SME financing. In this context, financial management and innovation in SMEs require an analysis in order to draw a series of directions to be followed in the development of financing programs, so that the managerial and financial sustainability of SMEs can be closely linked to the principles provided for in the common strategy at European level.

At the same time, at the international level, large research infrastructures play a crucial role in solving major economic and social challenges, becoming part of the economic cycle and being indispensable for the sustainable and organic development of SMEs. Although a research infrastructure is a complex and extremely expensive entity, it is addressed not only as a strategic investment but also as a vector of innovation capable of influencing local economies and national and global competitiveness.

Under the proposal for the next programming period (2021-2027) for Horizon Europe 7, support for research infrastructures under Pillar I of "Open Science" has an estimated budget of € 2.4 billion. At national level, the National Roadmap for Research Infrastructures for the 2021-2027 programming period is ongoing and new funding instruments are being developed. In this context, the authors of the paper examine the possibility of entrepreneurs' access to large research infrastructures and how they are influenced by European non-reimbursable funds.

The mobilization of states and large companies has led to a number of important outcomes for EU economies. Negotiations at European level have generated a consensus on the multiannual budget, reaching more than € 1.8 trillion for the financial year 2021-2027, which is almost double the budget for the previous financial year.

The more than € 1.8 trillion proposed to mitigate the impact of the pandemic was approved by the European Parliament on 17 December 2020, with the Council adopting the Regulation establishing the EU's Multiannual Financial Framework (MFF) for 2021-2027. Thus, a long-term budget of EUR 1 074.3 billion is foreseen for the EU-27, which, together with the next-generation EU recovery instrument of EUR 750 billion, will make up the financial envelope available to the states for recovery.

The forthcoming EU-27 budget will cover seven areas of expenditure, providing the framework for funding almost 40 spending programs over the next seven years. Thus, in order to prevent climate change, a number of targets have been set at EU level, so that climate neutrality is achieved by 2050. Based on these politically assumed issues at European level, SMEs will be forced to change their perspective Business.

Thus, reducing emissions by 2030 will be a legally mandatory goal if the European Parliament and the Council reach a consensus on European climate law. This law is an important part of the European Green Pact, the European Union's climate neutrality roadmap. In December 2020, a 60% reduction in emissions has been proposed by 2030, below the level of the 1990s, and European states to achieve climate neutrality by 2050.

The conclusion of this paper focuses on solving problems related to management and innovation in the three factors that lead to the sustainable evolution of the business and economic environment of a country as well as the evolution of research and innovation on different specific levels: the political factor, the factor entrepreneurship and the scientific factor. In this sense, we are launching a proposal through which we can achieve the synergy between the three factors.

Proposal and innovation is related to obtaining a complex mathematical algorithm based on the minimum calculation formula presented in this article. Based on such a function, the central public authorities will be able to elaborate the budgets related to the programming periods and the project calls, taking into account the need of: SNCDI, the existing or to be established research infrastructures and the needs of the business environment in terms of research and innovation.

IDENTIFICAREA CORELAȚIILOR ÎNTRE SISTEMUL DE VALORI ADOPTAT DE TINERI ȘI TRĂSĂTURILE DE PERSONALITATE ADOPTATE

IDENTIFYING THE CORRELATIONS BETWEEN THE VALUE SYSTEM ADOPTED BY YOUNG PEOPLE AND THE PERSONALITY TRAITS ADOPTED

COCA Carmen Elena

Rezumat

Urmare a demersurilor de cercetare științifică și documentare pentru elaborarea lucrării de față se pot formula argumente ce confirmă actualitatea acestuia. Identificarea corelațiilor între sistemul de valori adoptat de tineri și trăsăturile de personalitate adoptate de aceștia, reprezintă un domeniu intens cercetat existând lucrări de specialitate de mare valoare elaborate fapt pentru care s-a reușit fundamentarea teoretică și argumentarea rezultatelor cercetării. Domeniul abordat este unul extrem de provocator iar rezultatele cercetărilor sunt constatări ale studiului format pe baza celor 5 ipoteze cu condiția continuității cercetărilor în domeniu. Evident că comportamentul și psihicul uman ascund încă lucruri care trebuiesc cercetate și care urmează a fi supuse studiului în baza rezultatelor obținute. În efectuarea cercetării au fost formulate cinci ipoteze de lucru pe baza cărora sa aplicat chestionarul FFPI, iar răspunsurile au fost prelucrate cu ajutorul programului specializat menționat anterior. În realizarea activităților de cercetare a fost utilizat programul specializat SPSS V.20, iar conform acestuia a fost aplicat chestionarul Five-Factor Personality Inventory (FFPI). Chestionarul respectiv prezintă următoarele caracteristici:

Five-Factor Personality Inventory (Chestionarul FFPI) evaluează cei cinci suprafactori din modelul Big Five: Extraversiunea (E), Amabilitatea (A), Conștiinciozitatea (C), Stabilitatea emoțională (S) și Autonomia (D). El a fost proiectat cu scopul de a fi utilizat atât pentru autoevaluare, cât și pentru evaluarea subiectului de către persoane care îl cunosc bine.

FFPI poate fi utilizat pentru diagnoza personalității, în domeniul educațional, în domeniul clinic și al psihologiei sănătății

Chestionarul FFPI conține 100 de itemi, grupați în cinci scale, fiecare a câte 20 de itemi.

Prin activitățile de cercetare efectuate se urmărește, pe de o parte, validarea abilităților specifice acumulate de studenții care aspiră la diploma de licență, iar pe de altă parte, validarea unor ipoteze teoretice de lucru formulate în prezenta lucrare, urmare a activităților de documentare efectuate. Conform rezultatelor prezentate, ipotezele de lucru *în sensul în care au fost identificate* diferențe semnificative în ceea ce privește nivelul anxietății la adolescenții din licee cu profil real și cei cu profil vocațional. Astfel conform datelor prezentate nivelul reprezentativ are valoare de 14,21 la o eroare standard de 6,41 pentru profil real, în raport cu un nivel de 11,21 la o eroare standard de 4,922 pentru profilul vocațional.

Anxietatea, ca stare psihică a unui individ se poate identifica prin anumite manifestări specifice (neliniște, apăsare, tensiune, îngrijorare). Anxietatea se manifestă prin nesiguranță, teama disproporționată în raport cu cauzele care o produc. O persoană care suferă de anxietate va avea sentimente disproporționate de insecuritate, teamă, va anticipa producerea unor evenimente catastrofale, accidente, imaginația acesteia va fi dominată de scenarii

pesimiste. Trebuie de asemenea menționat faptul că anxietatea este de cele mai multe ori în comorbiditate cu depresia. Anxietatea poate avea două încadrări distincte una dintre acestea fiind ca boală psihică ce se manifestă la orice vârstă, predominant adultă și care necesită tratament de specialitate de lungă durată. O altă formă de manifestare a anxietății este specifică unei anumite categorii de adolescenți și chiar tineri cu vârstă între 18-24 ani. La aceste categorii anxietatea are cauze ce țin de dezvoltarea psihică a individului care este într-un proces accelerat precum și de contextul în care se dezvoltă acesta. Anxietatea care se manifestă în aceste perioade de evoluție poate fi depășită dacă este identificată și tratată corect de cele trei componente sociale care influențează major evoluția tinerilor la această vârstă (mediul educațional, mediul familial, mediul social-grupurile frecventate de tineri). De cele mai multe ori este un fenomen pasager care se atenuează odată cu maturizarea, cu creșterea nivelului experiențelor de viață și a nivelului încrederii în sine.

În acest context, interpretarea rezultatelor aplicării testelor poate fi decodificată astfel:

Tinerii care urmează programele educaționale din învățământul secundar cu profil real beneficiază de un model educațional bazat cu preponderență spre dezvoltarea abilităților concrete (științele exacte au ponderea cea mai semnificativă) precum și pe experiențe practice orientate spre concret, spre abordarea materialistă a existenței umane. Aceste activități sunt de natură să dezvolte încrederea indivizilor în propriile acțiuni dar vor limita abordările din domeniul artelor, al visării, al ridicării unor probleme existențiale, acțiuni de natură să inducă inclusiv unele stări de nesiguranță care pot fi asociate anxietății. Pe de altă parte absolvenții ciclului secundar cu profil vocațional beneficiază în mod natural de o programă adaptată profilului, cu orientări spre domenii mai puțin concrete, având ca obiectiv identificarea și dezvoltarea unor abilități specifice (arte frumoase, muzică etc.). Mediul educațional este de natură să provoace adolescenții și tinerii spre noi experiențe, spre explorarea mai profundă a propriului Eu și se determină stări de meditație sau neliniști care vor aduce performanță în domeniul studiat dar care vor genera mai multă anxietate tânărului, care va fi preocupat să se descopere.

În concluzie apreciem că rezultatele testului sunt explicabile și trebuie interpretate corect. Doar astfel vom reuși să identificăm la timp caracteristicile anxietății, cauzele care o provoacă și metodele cele mai potrivite de reacție sau tratament, dacă situația o impune.

Cu privire la rezultatele aplicării testului pe eșantionul ales putem afirma următoarele:

Ipotezele de lucru au fost provocatoare și au rezultat din munca de documentare și cercetare depusă pe timpul elaborării lucrării.

Rezultatele erau în mare parte previzibile, dar validarea vine să aducă o contribuție semnificativă în domeniul predictibilității unor rezultate educaționale, la nivel de medie de grup, funcție de profilul educațional ales pentru indivizi.

Analiza cauzelor care au generat diferențele înregistrate poate constitui o temă de cercetare și poate furniza unele răspunsuri statistice atunci când diferite grupuri interesate (părinți, cadre didactice, psihologi, societate civilă) doresc să obțină anumite rezultate în organizarea și desfășurarea procesului educațional.

Reiterăm precizarea conform căreia rezultatele testelor pot fi valorificate doar de către experți și autorități competente în materie și doar prin particularizare la grup țintă și la context, evident alături de alte instrumente de lucru care sunt recomandate.

Abstract

Following the scientific research and documentation approaches for the elaboration of the present paper, arguments can be formulated that confirm its topicality. The identification of the correlations between the value system adopted by young people and the personality traits adopted by them, is an intensively researched field, there are specialized works of great value developed for which the theoretical substantiation and argumentation of the research results were succeeded.

The approached field is an extremely challenging one and the research results are findings of the study formed on the basis of the 5 hypotheses provided the continuity of research in the field. Obviously, human behavior and psyche still hide things that need to be researched and to be studied based on the results obtained. In carrying out the research, five working hypotheses were formulated on the basis of which the FFPI questionnaire was applied, and the answers were processed with the help of the aforementioned specialized program.

The SPSS V.20 specialized program was used in the research activities, and according to it the Five-Factor Personality Inventory (FFPI) questionnaire was applied. That questionnaire has the following characteristics:

The Five-Factor Personality Inventory (FFPI Questionnaire) assesses the five superchargers in the Big Five: Extraversion (E), Kindness (A), Conscientiousness (C), Emotional Stability (S), and Autonomy (D). It has been designed to be used both for self-assessment and for the assessment of the subject by people who know it well.

FFPI can be used for personality diagnosis, in the field of education, in the field of clinical and health psychology

The FFPI questionnaire contains 100 items, grouped into five scales, each of 20 items each.

The research activities carried out aim, on the one hand, to validate the specific skills acquired by students aspiring to the bachelor's degree, and on the other hand, to validate some theoretical working hypotheses formulated in this paper, following the documentation activities performed.

According to the results presented, the working hypotheses in the sense that significant differences were identified in terms of anxiety levels in high school adolescents with a real profile and those with a vocational profile. Thus, according to the data presented, the representative level has a value of 14.21 at a standard error of 6.41 for the real profile, in relation to a level of 11.21 at a standard error of 4.922 for the vocational profile.

Anxiety, as a mental state of an individual can be identified by certain specific manifestations (anxiety, stress, tension, anxiety). Anxiety manifests itself through insecurity, fear disproportionate to the causes that cause it. A person suffering from anxiety will have disproportionate feelings of insecurity, fear, will anticipate catastrophic events, accidents, his imagination will be dominated by pessimistic scenarios.

It should also be noted that anxiety is often associated with depression. Anxiety can have two distinct classifications, one of which is mental illness that manifests itself at any age, predominantly adult and requires long-term specialized treatment. Another form of anxiety is specific to a certain category of teenagers and even young people between the ages of 18-24.

In these categories, anxiety has causes related to the mental development of the individual who is in an accelerated process as well as to the context in which he develops.

The anxiety that manifests itself in these periods of evolution can be overcome if it is identified and treated correctly by the three social components that most influence the evolution of young people at this age (educational environment, family environment, social environment-groups frequented by young people). Most of the time it is a transient phenomenon that attenuates as it matures, with the increase in the level of life experiences and the level of self-confidence.

In this context, the interpretation of the results of the application of the tests can be decoded as follows:

Young people attending real-life secondary education programs benefit from an educational model based mainly on the development of concrete skills (the exact sciences have the most significant weight) as well as on practical experiences oriented towards concrete, towards the materialistic approach to human existence.

These activities are likely to develop individuals' confidence in their own actions but will limit their approach to the arts, dreaming, raising existential issues, actions that may lead to some insecurities that may be associated with anxiety. On the other hand, high school graduates with a vocational profile naturally benefit from a program adapted to the profile, with orientations towards less concrete fields, having as objective the identification and development of specific skills (fine arts, music, etc.).

The educational environment is likely to provoke adolescents and young people to new experiences, to deeper exploration of their own selves and determine meditations or anxieties that will bring performance in the field studied but will generate more anxiety to the young person, who will be concerned to be discovered.

In conclusion, we appreciate that the test results are explicable and must be interpreted correctly. Only in this way will we be able to identify in time the characteristics of anxiety, the causes that cause it and the most suitable methods of reaction or treatment, if the situation requires it.

Regarding the results of the application of the test on the chosen sample, we can state the following:

The working hypotheses were provocative and resulted from the documentation and research work submitted during the elaboration of the paper.

The results were largely predictable, but validation makes a significant contribution to the predictability of educational outcomes, at the group average level, depending on the educational profile chosen for individuals.

The analysis of the causes that generated the differences can be a research topic and can provide some statistical answers when different stakeholders (parents, teachers, psychologists, civil society) want to get some results in organizing and conducting the educational process.

We reiterate the fact that the results of the tests can only be used by experts and competent authorities in the field and only by customization to the target group and the context, obviously together with other working tools that are recommended.

MANAGEMENTUL RISCULUI LA NIVELUL IMM-URILOR FINANȚATE PRIN FONDURI EUROPENE NERAMBURSABILE

SME RISK MANAGEMENT FINANCED BY EUROPEAN NON-REFUNDABLE FUNDS

Ciprian MANEA

Rezumat

Realizând o retrospectivă a fondurilor europene nerambursabile destinate înființării și finanțării de start-up-uri, pe care România le-a avut la dispoziție în perioada 2008 - 2019, cel mai amplu program a demarat în anul 2018. La finalul anului 2019 regăsim, conform datelor furnizate de Ministerul Fondurilor Europene (actualul Minister al Investițiilor și Proiectelor Europene) 9.685 de start-up-uri înființate prin intermediul Programului Operațional Capital Uman (POCU). Cumulând valoarea granturilor nerambursabile acordate observăm că au fost absorbiți aproximativ 290 milioane de Euro. Din aceștia peste 40 milioane de Euro au fost introduși în bugetul statului în anul 2019 prin intermediul impozitului pe salariu, contribuțiilor asiguratorii de muncă, CAS și CASS. De asemenea, constatăm că au fost angajate peste 19.000 de persoane în cel puțin 300 de domenii de activitate diferite.

Toate aceste detalii trebuie să fie extrem de bine analizate pentru a putea observa performanța antreprenorilor și a IMM-urilor finanțate și dacă un astfel de program vine cu adevărat în sprijinul societății sau reprezintă doar o infuzie de capital pe termen scurt.

În opinia mea "riscul" este printre cele mai importante aspecte care guvernează viața de zi cu zi, atât din punct de vedere personal cât și din punct de vedere profesional. Raportându-ne la originea acestui cuvânt, observăm că acesta provine din limba franceză (*risque*), prin definiție el fiind un element incert care sugerează posibilitatea de a nu atinge obiectivele și scopul planificat. În prezenta lucrare am analizat o serie de start-up-uri finanțate prin intermediul fondurilor europene cu scopul de a sprijini dezvoltarea științifică a Managementului, și în special a Managementului Riscului.

Managementul riscurilor presupune identificarea și evaluarea potențialelor riscuri/situații critice care pot apărea în urma punerii în practică a unor acțiuni, precum și identificarea și trasarea unor măsuri care să conducă la diminuarea posibilității de apariție a unui risc sau, în cazul în care riscul a apărut, să fie redus cât de mult posibil impactul pe care acesta îl poate declanșa.

Din perspectiva Beneficiarului schemei de ajutor de minimis, formularea Planului de afaceri, este guvernată de o serie de parametri obligatorii care țin de elaborarea acesteia. Planificarea Planului de afaceri este procesul de definire a unor cerințe într-o manieră clară și structurată, folosind elemente specifice managementului de proiect, în vederea transmiterii tuturor informațiilor despre proiect către toate părțile implicate, măsurarea performanțelor, analiza potențialelor riscuri, estimarea impactului și identificarea măsurilor de atenuare a acestora precum și pentru organizarea și asigurarea controlului utilizării resurselor în scopul realizării obiectivelor propuse.

Rezultatele obținute asigură baza științifică cu privire la probabilitatea statistică de apariție unor riscuri și impactul pe care acestea îl pot provoca, la nivelul start-up-urilor finanțate din fonduri europene nerambursabile, aspect ce conduce la dezvoltarea a unor

proceduri simplificate de identificare a riscurilor și a măsurilor de atenuare aferente.

Ca urmare a cercetărilor realizate în vederea stabilirii riscurilor care apar la nivelul start-up-urilor finanțate prin fonduri europene nerambursabile, care îndeplinesc cumulativ o serie de condiții standard, au rezultat următoarele concluzii:

1. Profilul persoanelor care își doresc să dezvolte afaceri finanțate din fonduri europene nerambursabile este următorul: au domiciliul/ reședința în mediul urban, sunt preponderent de gen feminin, au vârsta cuprinsă între 25-54 de ani și nivelul educațional ridicat (ISCED 5-8).
2. Riscurile cele mai prezente care au și un impactul mediu și ridicat, în cadrul eșantionului de antreprenori analizat, este reprezentat de:
 - "Management financiar și tehnic defectuos, cauzat de lipsa de experiență a antreprenorului"
 - "Fluctuația personalului și lipsa personalului calificat"
 - "Clienți insuficienți, promovare insuficientă"
 - "Modificări legislative, fiscalitate și birocrație excesivă, Crize economice"

Comparând cele două rezultate ale cercetării este necesară studiarea amănunțită a primelor trei riscuri identificate, întrucât acestea sunt riscuri a căror apariție și impact pot fi influențate mai mult sau mai puțin prin deciziile antreprenorului.

Abstract

Making a retrospective of the European non-reimbursable funds destined for the establishment and financing of start-ups, which Romania had at its disposal in the period 2008 - 2019, the most extensive program started in 2018.

At the end of 2019, we find, according to data provided by the Ministry of European Funds (the current Ministry of European Investments and Projects) 9,685 start-ups set up through the Human Capital Operational Program (POCU).

Summing up the value of the non-reimbursable grants awarded, we notice that approximately 290 million Euros were absorbed. Of these, over 40 million Euros were introduced in the state budget in 2019 through the salary tax, the labor insurance contributions, CAS and CASS. We also find that more than 19,000 people have been employed in at least 300 different fields of activity.

All these details must be extremely well analyzed in order to be able to observe the performance of the financed entrepreneurs and SMEs and whether such a program really supports the company or is only a short-term capital infusion.

In my opinion, "risk" is one of the most important aspects of everyday life, both personally and professionally.

Referring to the origin of this word, we notice that it comes from the French language (risc), by definition it is an uncertain element that suggests the possibility of not achieving the objectives and the planned goal. In this paper we have analyzed a series of start-ups financed through European funds in order to support the scientific development of Management, and especially of Risk Management.

Risk management involves identifying and assessing potential risks / critical situations that may arise as a result of implementing actions, as well as identifying and outlining measures to reduce the likelihood of a risk or, if the risk has arisen, to minimize the impact it can have.

From the perspective of the beneficiary of the de minimis aid scheme, the formulation

of the business plan is governed by a series of mandatory parameters related to its elaboration. Business Plan Planning is the process of defining requirements in a clear and structured manner, using specific elements of project management, in order to transmit all project information to all parties involved, measuring performance, analyzing potential risks, estimating impact and identifying measures, to mitigate them as well as to organize and control the use of resources in order to achieve the proposed objectives.

The results obtained provide the scientific basis for the statistical probability of occurrence of risks and the impact they may cause, at the level of start-ups financed from non-reimbursable European funds, which lead to the development of simplified procedures for identifying risks and related mitigation measures.

As a result of the research carried out in order to establish the risks that appear at the level of start-ups financed by European non-reimbursable funds, which cumulatively meet a series of standard conditions, the following conclusions have been obtained:

1. The profile of people who want to develop businesses financed from non-reimbursable European funds is the following: they have their domicile / residence in the urban environment, they are predominantly female, they are between 25-54 years old and have a high educational level (ISCED 5-8).

2. The most present risks that also have a medium and high impact, within the analyzed sample of entrepreneurs, are represented by:

- "Defective financial and technical management, caused by the lack of experience of the contractor"

- "Staff fluctuations and lack of qualified staff"

- "Insufficient customers, insufficient promotion"

- "Legislative changes, excessive taxation and bureaucracy, economic crises"

Corroborating the two results of the research, it is necessary to study in detail the first three identified risks, as these are risks whose appearance and impact can be more or less influenced by the decisions of the entrepreneur.

INDICELE DE PERCEPȚIE A SISTEMULUI DE ACHIZIȚII PUBLICE DIN REPUBLICA MOLDOVA

PERFORMANCE INDEX OF THE PUBLIC PROCUREMENT SYSTEM OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

ENACHI Diana
PIRVAN Viorel
UNGUREANU Carolina
ȚURCAN Vadim

Rezumat

Indicele de Percepție a Sistemului de Achiziții Publice din Republica Moldova și-a propus să aducă în spațiul public, într-o manieră comprehensivă și sistematică, percepția tuturor actorilor din sistem (autoritățile contractante, sectorul privat și societatea civilă / monitorii) cu privire la utilizarea banilor publici prin sistemul național de achiziții publice. În premieră, această ediție include o componentă inovatoare și studiului a evaluat percepția privind reglementarea și implementarea achizițiilor publice durabile / ecologice în Republica Moldova.

Scopul prezentei cercetări a fost de a evalua percepția operatorilor economici și autorităților contractante asupra respectării principiilor care stau la baza achizițiilor publice (transparență; eficiență; asigurarea concurenței; protecția mediului și promovarea dezvoltării durabile; etc.). Un alt scop a constat în identificarea și analiza constrângerilor privind implementarea criteriilor de durabilitate în procesul de achiziție publică, dar și formularea unor propuneri de politici publice care să impulsioneze acest proces.

În scopul elaborării Indicelui au fost aplicate următoarele **instrumente de cercetare și analiză**:

- ✚ **Analiza cadrului de reglementare și documentelor de politici** în materie de achiziții publice, precum și cele conexe, care se referă la dezvoltarea durabilă.
- ✚ **Chestionarea a 61 de reprezentanți ai autorităților contractante de toate nivelurile și din diferite sectoare**

Autoritățile contractante, de la toate nivelurile și din diferite sectoare de activitate, inclusiv autoritățile centralizate de achiziții, au fost chestionate pentru a-și expune percepția asupra funcționării sistemului național de achiziții, inclusiv din perspectiva asigurării principiilor de: transparență, eficiență în utilizarea banilor publici, integrității și achiziții publice, concurență, protecția mediului și promovarea unei dezvoltări durabile prin intermediul achizițiilor publice.

Autoritățile contractante au evaluat calitatea actelor normative, gradul actual de implementare a achizițiilor publice durabile, s-au expus asupra cauzelor care împiedică implementarea acestora într-un ritm mai accelerat. Totodată, reprezentanții autorităților s-au expus asupra constrângerilor (de ordin legal, procedural, tehnic, etc.) care nu permite actualmente impulsionearea achiziționării produselor, serviciilor și lucrărilor durabile / ecologice. Chestionarul a cuprins, atât întrebări de tip închis, cât și de timp deschis, pentru a obține răspunsuri precise, dar și a oferi oportunitatea ca respondenții să își expună propria opinie asupra aspectelor vizate.

Respondenții au evaluat aspectele menționate pe o scară de la 1 la 5, unde 1 reprezintă

cel mai scăzut calificativ „*extrem de redus*”, iar 5 - calificativul „*foarte înalt*”.

Chestionarea a 30 de operatori economici cu experiență pe piața achizițiilor publice din Republica Moldova

Operatorii economici cu experiență în achizițiile publice, din diferite sectoare de activitate, au fost chestionați pentru a-și expune percepția asupra funcționării sistemului de achiziții, inclusiv din perspectiva asigurării principiilor de: transparență, eficiență, integritate, concurență, protecția mediului și promovarea dezvoltării durabile prin intermediul achizițiilor publice.

Operatorii economici respondenți au evaluat cât de clar și comprehensiv sunt reglementate aspectele de durabilitate și protecție a mediului în actele normative, precum și nivelul de pregătire al autorităților contractante și măsură în care acestea aplică criteriile de durabilitate și protecție a mediului în procedurile de achiziții publice la care au participat. Un alt aspect care a fost evaluat este nivelul de pregătire al pieței pentru și măsura cum aceștia sunt pregătiți să ofere bunuri, servicii sau lucrări care să corespundă criteriilor de durabilitate solicitate în documentația de atribuire.

Totodată, operatorii economici s-au expus asupra constrângerilor (de ordin legal, procedural, tehnic, etc.) care nu permit actualmente împulsionarea procurării produselor, serviciilor și lucrărilor durabile / ecologice. Chestionarul a cuprins, atât întrebări de tip închis, cât și de tip deschis, pentru a obține răspunsuri precise, dar și a oferi oportunitatea ca respondenții să își expună propria opinie asupra aspectelor vizate.

Respondenții au evaluat aspectele menționate pe o scară de la 1 a 5, unde 1 reprezintă cel mai scăzut calificativ „*extrem de redus*”, iar 5 - calificativul „*foarte înalt*”.

 Evaluarea percepției societății civile care este implicată în monitorizarea achizițiilor publice în cadrul unui focus grup care a fost desfășurat pe 3 noiembrie și la care au participat 15 reprezentanți ai societății civile / monitori, inclusiv de la nivel local. Organizațiile / monitorii care au participat la focus-grup și-au expus opinia cu privire la reglementarea și implementarea achizițiilor publice durabile / ecologice în Republica Moldova, precum și cauzele care nu permit autorităților contractante să procure bunuri, servicii și lucrări care corespund unor criterii de durabilitate / ecologice.

 Analiza surselor de date deschise pentru identificarea practicilor de achiziții publice durabile și analiza cauzelor care împiedică achizițiile de bunuri, servicii și lucrări care iau în considerare criterii de durabilitate, aspectele de mediu, sociale și economice, inclusiv, dar nu se limitează la:

- pagina web a Agenției Achiziții Publice;
- sistemul electronic de achiziții SIA RSAP MTender;
- pagina web a Ministerului Finanțelor;

Ca urmare a evaluării percepției tuturor actorilor participanți la sondaj (autorități contractante, operatori economici, societatea civilă), au fost formulate și înaintate factorilor de decizie mai multe recomandări. Aceste recomandări de politici și măsuri au drept scop îmbunătățirea cadrului legal, sporirea transparenței și eficienței procesului de achiziție, împulsionarea activității instituțiilor de reglementare. În rezultat, acestea vor contribui la îmbunătățirea nivelului general de încredere în sistemul achizițiilor publice și în faptul că banii publici sunt utilizați eficient și în conformitate cu cadrul legal și necesitățile cetățenilor.

Recomandări de ordin general pentru îmbunătățirea calității procesului de achiziție:

1. Realizarea plenară a competențelor legale și intensificarea rolului instituțiilor publice responsabile de domeniul achizițiilor publice în asigurarea unui sistem eficient de achiziții, prin:
 - a. îndeplinirea corespunzătoare a funcțiilor cu care sunt împuternicite instituțiile publice responsabile de politicile în domeniul achizițiilor publice;
 - b. concentrarea eforturilor politicului pe îmbunătățirea calității și eficienței în activitatea instituțiilor publice, dar nu doar pe numirea și revocarea din funcție a conducerii instituțiilor publice;
 - c. modificarea cadrului normativ pentru sporirea competențelor Agenției Achiziției Publice prin pârghii eficiente de supraveghere și monitorizare a procesului de achiziții publice;
 - d. creșterea nivelului de competență, pregătire și calificare a funcționarilor publici din instituțiile publice, dar și motivarea financiară adecvată pentru reducerea fluctuației cadrelor și a riscurilor de corupție;
2. Îmbunătățirea proceselor de desfășurare a achizițiilor publice, atât pentru autoritățile contractante care organizează procedurile de achiziție, cât și pentru operatorii economici care ofertează în cadrul procedurilor de achiziție, prin:
 - a. creșterea nivelului de competență, pregătire și calificare a funcționarilor publici și tuturor părților implicate în procesul de achiziții (urgentarea implementarea mecanismului de profesionalizare și certificare);
 - b. dezvoltarea integrală și corespunzător legislației a funcționalităților sistemului electronic de achiziții SIA RSAP MTender care să asigure un proces de achiziție integral electronic și să reducă povara administrativă, atât a autorităților contractante, cât și a autorităților responsabile de politici, monitorizare, înregistrare contracte, etc.
3. Sporirea nivelului de transparență a procesului de elaborare și de implementare a actelor normative în domeniul achizițiilor publice, prin:
 - a. sporirea vizibilității activității Ministerului Finanțelor și Agenției Achiziției Publice în ceea ce privește activitățile realizate în domeniul achizițiilor publice, cât și elaborarea politicilor în domeniu prin consultare cu toți actorii pe subiectele de interes major;
 - b. îmbunătățirea dialogului / procesului consultativ între Ministerul Finanțelor și publicul larg, atunci când se elaborează acte normative în domeniul achizițiilor publice pentru a spori calitatea prevederilor legale în achizițiile publice;
 - c. asigurarea transparenței achizițiilor publice de valoare mică, și anume urgentarea aprobării noului proiect al Regulamentului cu privire la achizițiile de valoare mică, care prevede obligația publicării acestora în sistemul electronic MTender.
4. Consolidarea integrității autorităților publice și subiecților implicați în procedurile de achiziții publice (membrii grupurilor de lucru pentru achiziții publice), prin:
 - a. majorarea salariilor funcționarilor publici în scopul reducerii riscurilor de corupție;
 - b. sancționarea funcționarilor care admit acte de corupție, încalcă principiile și conflictelor de interese în achizițiile publice;
 - c. îmbunătățirea procedurilor și instrumentelor de monitorizare, raportare, examinare și sancționare a actelor de corupție și conflictele de interese în achizițiile publice;

Recomandări pentru impulsionarea achizițiilor publice durabile în Republica Moldova

Soluțiile și măsurile necesare pentru impulsionarea achizițiilor publice durabile (în viziunea operatorilor economici) sunt următoarele:

- + elaborarea de către autorități a caietelor de sarcini / specificațiilor tehnice corecte, care să nu favorizeze anumiți agenți economici;
- + includerea cerințelor clare privind documentele obligatorii necesare la depunerea ofertelor, fără introducerea unor cerințe cu referire la documente care generează corupție și concurența neloială;
- + alocarea resurselor financiare suficiente pentru desfășurarea de către autorități a achizițiilor de bunuri, servicii și lucrări ecologice / durabile;
- + asigurarea transparenței la toate etapele procesului de achiziție publică;
- + promovarea pe larg a conceptului de achiziții publice durabile, inclusiv importanța acestuia pentru societate și mediu.
- + susținerea și pregătirea pieței / agenților economici pentru a oferta bunuri, servicii și lucrări conform cerințelor de durabilitate / ecologice solicitate de autoritățile contractante;
- + îmbunătățirea cadrului legal, eliminarea neconcordanțelor actuale dintre legea și cadrul normativ (de ex. legea achizițiilor publice ar trebui să prevadă criterii obligatorii clare pentru selectarea ofertanților, care ar exclude cerințele nejustificate ale autorității contractante);
- + Desfășurarea diverselor seminare practice de instruire / informare a operatorilor economici / autorităților contractante despre importanța și implementarea achizițiilor publice durabile/ecologice/sustenabile (în ce domenii este relevantă, care sunt criteriile ce pot fi stabilite, aplicarea criteriilor de atribuire non-preț, calcularea costurilor pe întreg ciclul de viață al produsului, etc.);
- + constituirea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea durabilă a întreprinderilor.

Soluțiile și măsurile care sunt necesare pentru impulsionarea achizițiilor publice durabile în viziunea autorităților contractante sunt următoarele:

- + informarea societății și participanților în procesul de achiziții despre importanța și avantajele achizițiilor durabile;
- + implementarea unor achiziții publice-pilot (de ex. după obiectul achiziției, anumite bunuri), care prin exemple ar demonstra autorităților contractante avantajele achizițiilor durabile;
- + elaborarea și adoptarea unor regulamente, ghiduri și instrucțiuni practice pentru autorități;
- + impunerea achizițiilor publice durabile prin legislație;
- + oferirea unor stimulente / facilități autorităților contractante pentru desfășurarea achizițiilor cu criterii de sustenabilitate / ecologice;
- + stabilirea obligației de includere a cerințelor de mediu, dar cu dreptul (nu obligația) de a nu anula procedura de achiziție în cazul în care nu va fi nici o ofertă conformă pe aspectele de mediu;
- + informarea și instruirea conducătorilor autorităților publice în scopul înțelegerii faptului că prețul de achiziție inițial al unor bunuri ecologice poate fi mai mare, însă în procesul de utilizare cheltuielile sunt mai mici, este posibilă reciclarea, etc.
- + instituirea unui organism funcțional care să acrediteze sau să stabilească

corespunderea sau necorespunderea bunurilor/ lucrărilor /serviciilor cu standardele de mediu și ecologie.

- ✚ stabilirea unor avantaje / facilități pentru operatorii economici (de ex. la achitarea taxelor, impozitelor) pentru a-i motiva să ofere în procesul de achiziție bunuri / servicii / lucrări ecologice / prietenoase cu mediul.
- ✚ organizarea instruirilor practice pentru furnizori cu privire la respectarea criteriilor de durabilitate și de certificare ecologică;
- ✚ organizarea instruirilor pentru autoritățile contractante, în general, și în mod specific – în aplicarea criteriilor prin calcularea costurilor pe întreg ciclul de viață sau a criteriilor care iau în considerare aspecte de calitate;
- ✚ elaborarea specificațiilor tehnice model pentru cele mai răspândite produse ecologice care să fie utilizate de către autorități atunci când procură astfel de bunuri;

Recomandările participanților la focus grup pentru impulsionarea achizițiilor durabile:

- ✚ Elaborarea unui clasament al autorităților contractante care procură bunuri, servicii și lucrări durabile / ecologice și al operatorilor economici care oferă bunuri, servicii și lucrări care corespund criteriilor de durabilitate stabilite de către autorități.
- ✚ Completarea cadrului legal cu obligații și sancțiuni pentru neaplicarea, cel puțin parțial, a criteriilor de durabilitate în procesul de achiziție publică (deși, există riscul de a fi îndeplinite formal și, deci să nu aibă efectele pozitive scontate).
- ✚ Introducerea elementelor stimulatorii pentru care autoritățile contractante care procură bunuri, servicii și lucrări durabile / ecologice și al operatorilor economici care oferă bunuri, servicii și lucrări care corespund criteriilor de durabilitate stabilite de către autorități.
- ✚ modificarea legislației pentru achizițiile de mică valoare pentru a fi mai transparente, dar și pentru procurarea bunurilor, serviciilor și lucrărilor durabile, și nu prin înțelegeri ilegale.

Abstract

The Public Procurement Perception Index of the Republic of Moldova aims to bring to the public space, in a comprehensive and systematic manner, the perception of all actors in the system (contracting authorities, private sector and civil society / monitors) on the use public money through the national procurement system.

For the first time, this edition includes an innovative component and the study assessed the perception of the regulation and implementation of sustainable / green public procurement in the Republic of Moldova.

The aim of this research was to assess the perception of economic operators and contracting authorities on compliance with the principles underlying public procurement (transparency; efficiency; ensuring competition; protecting the environment and promoting sustainable development; etc.). Another purpose was to identify and analyze the constraints on the implementation of sustainability criteria in the public procurement process, but also to formulate public policy proposals to boost this process.

The following research and analysis tools have been applied for the development of the Index:

Analysis of the regulatory framework and public procurement policy documents, as well as related ones, related to sustainable development.

Questionnaire of 61 representatives of contracting authorities from all levels and from different sectors

Contracting authorities, at all levels and in various sectors of activity, including central purchasing authorities, were asked to express their views on the functioning of the national procurement system, including from the perspective of ensuring the principles of: transparency, efficiency in the use of public money, integrity and public procurement, competition, environmental protection and promoting sustainable development through public procurement. The contracting authorities evaluated the quality of the normative acts, the current degree of implementation of sustainable public procurement, exposed themselves on the causes that prevent their implementation at a faster pace. At the same time, the representatives of the authorities commented on the constraints (legal, procedural, technical, etc.) that do not currently allow the impetus to purchase sustainable, environmentally friendly products, services and works. The questionnaire included both closed and open-ended questions in order to obtain precise answers, but also to provide the opportunity for respondents to express their own opinion on the issues covered.

Respondents rated these issues on a scale of 1 to 5, with 1 being the lowest “extremely low” and 5 - “very high”.

Questionnaire of 30 economic operators with experience on the public procurement market in the Republic of Moldova

Economic operators with experience in public procurement, from different sectors of activity, were questioned to express their perception on the functioning of the procurement system, including from the perspective of ensuring the principles of: transparency, efficiency, integrity, competition, environmental protection and promoting sustainable development through government procurement.

The responding economic operators assessed how clearly and comprehensively the aspects of sustainability and environmental protection are regulated in the normative acts, as well as the level of training of the contracting authorities and the extent to which they apply the criteria of sustainability and environmental protection in public procurement procedures who participated. Another aspect that has been assessed is the level of market readiness for and the extent to which they are prepared to offer goods, services or works that meet the sustainability criteria required in the award documentation.

At the same time, economic operators have exposed themselves to the constraints (legal, procedural, technical, etc.) that do not currently allow the promotion of sustainable products / services and works. The questionnaire included both closed and open-ended questions in order to obtain precise answers, but also to provide the opportunity for respondents to express their own opinion on the issues covered.

Respondents rated these issues on a scale of 1 to 5, with 1 being the lowest “extremely low” and 5 - “very high”.

1. Assessing the perception of civil society that is involved in monitoring public procurement in a focus group that took place on November 3 and was attended by 15 representatives of civil society / monitors, including local. The organizations / monitors that participated in the focus group expressed their opinion on the regulation and implementation of sustainable / ecological public procurement in the Republic of Moldova, as well as the causes that do not allow the contracting authorities to procure goods, services and works that meet certain criteria. sustainability / ecological.

Analysis of open data sources to identify sustainable public procurement practices and

analysis of the causes that prevent the procurement of goods, services and works that take into account sustainability criteria, including, but are not limited to, environmental issues:

- the public procurement agency's website;
- the electronic procurement system of SIA RSAP MTender;
- the website of the Ministry of Finance;

Following the assessment of the perception of all actors participating in the survey (contracting authorities, economic operators, civil society), there were formulas and we make several recommendations to the decision makers. These policy recommendations and measures are aimed at improving the legal framework, increasing the transparency and efficiency of the procurement process, and boosting the work of regulatory institutions. As a result, they will help improve the overall level of confidence in the public procurement system and the fact that public money is used efficiently and in accordance with the legal framework and needs of citizens.

General recommendations to improve the quality of the purchasing process:

1. Fulfilling the legal competences and intensifying the role of the public institutions responsible for public procurement in ensuring an efficient procurement system, by:

- a. the proper performance of the functions empowered by the public institutions responsible for public procurement policies;
- b. focusing the political efforts on improving the quality and efficiency of the activity of public institutions, but not only on the appointment and removal from office of the management of public institutions;
- c. the modification of the normative framework for the increase of the competences of the Public Procurement Agency through efficient levers for supervision and monitoring of the public procurement process;
- d. increasing the level of competence, training and qualification of civil servants in public institutions, but also adequate financial motivation to reduce staff turnover and corruption risks;

2. Improving the procurement process, both for contracting authorities organizing procurement procedures and for economic operators bidding in procurement procedures, by:

- a. increasing the level of competence, training and qualification of civil servants and all parties involved in the procurement process (accelerating the implementation of the mechanism of professionalization and certification);
- b. the full development and compliance with the legislation of the functionalities of the SIA RSAP MTender electronic procurement system to ensure a fully electronic procurement process and reduce the administrative burden of both contracting authorities and policy makers, monitoring, contract registration, etc.

3. Increasing the level of transparency of the process of drafting and implementing normative acts in the field of public procurement, by:

- a. increasing the visibility of the activity of the Ministry of Finance and the Public Procurement Agency regarding the activities carried out in the field of public procurement, as well as the elaboration of policies in the field through consultation with all actors on topics of major interest;
- b. the improvement of the dialogue / consultative process between the Ministry of Finance and the general public, when normative acts in the field of public

procurement are elaborated in order to increase the quality of the legal provisions in public procurement;

- c. ensuring the transparency of low value public procurement, ie speeding up the approval of the new draft Regulation on low value procurement, which provides for the obligation to publish them in the electronic system MTender.

4. Strengthen the integrity of public authorities and the subjects involved in public procurement procedures (members of the public procurement working groups) by:
- a. increasing the salaries of civil servants in order to reduce the risk of corruption;
 - b. the sanctioning of officials who admit acts of corruption, violate the principles and conflicts of interest in public procurement;
 - c. Improving procedures and tools for monitoring, reporting, reviewing and sanctioning acts of corruption and conflicts of interest in public procurement;

Recommendations for boosting sustainable public procurement in Moldova

The solutions and measures needed to boost sustainable public procurement (in the eyes of economic operators) are as follows:

- + the elaboration by the authorities of the specifications / of the correct technical specifications, which do not favor certain economic agents;
- + the inclusion of clear requirements on the required documents required for the submission of tenders, without the introduction of requirements relating to documents that give rise to corruption and unfair competition;
- + allocating sufficient financial resources for the authorities to carry out the procurement of environmentally friendly goods, services and works;
- + ensuring transparency at all stages of the government procurement process;
- + widely promoting the concept of sustainable public procurement, including its importance to society and the environment.
- + supporting and preparing the market / economic agents to offer goods, services and works according to the sustainability / ecological requirements requested by the contracting authorities;
- + improving the legal framework, eliminating the current inconsistencies between the law and the regulatory framework (eg public procurement law should provide clear mandatory criteria for the selection of tenderers, which would exclude unjustified requirements of the contracting authority;
- + Conducting various practical seminars to train / inform economic operators / contracting authorities about the importance and implementation of sustainable / ecological / sustainable public procurement (in which areas is it relevant, what are the criteria that can be established, application of non-price award criteria, calculation of costs throughout the product life cycle, etc.);
- + providing a favorable environment for sustainable business development.

The solutions and measures needed to boost sustainable public procurement in the eyes of contracting authorities are as follows:

- + informing the company and participants in the procurement process about the importance and advantages of sustainable procurement;
- + the implementation of pilot public procurement (eg by the object of the procurement, certain goods), which would by example demonstrate to the contracting authorities the advantages of sustainable procurement;

- ✚ drawing up and adopting regulations, guidelines and practical instructions for authorities;
- ✚ imposing sustainable public procurement by law;
- ✚ providing incentives / facilities to contracting authorities for sustainable procurement / environmental criteria;
- ✚ establishing the obligation to include environmental requirements, but with the right (not the obligation) not to cancel the procurement procedure in case there will be no tender compliant on environmental aspects;
- ✚ informing and training the leaders of public authorities in order to understand that the initial purchase price of some ecological goods may be higher, but in the process of use the costs are lower, recycling is possible, etc.
- ✚ establishing a functional body to accredit or establish the compliance or non-compliance of goods / works / services with environmental and ecological standards.
- ✚ establishing advantages / facilities for economic operators (eg when paying taxes) to motivate them to offer environmentally friendly / environmentally friendly goods / services / works in the procurement process.
- ✚ organizing practical training for suppliers on compliance with the criteria of sustainability and environmental certification;
- ✚ organizing training for contracting authorities, in general, and specifically - in applying the criteria by calculating life-cycle costs or criteria that take into account quality aspects;
- ✚ developing model technical specifications for the most common organic products to be used by the authorities when purchasing such goods;

Recommendations for focus group participants to drive sustainable procurement:

- ✚ Develop a ranking of contracting authorities procuring sustainable / environmentally friendly goods, services and works and economic operators offering goods, services and works that meet the sustainability criteria set by the authorities.
- ✚ Completing the legal framework with obligations and sanctions for not applying, at least in part, the sustainability criteria in the public procurement process (although there is a risk that they will be formally fulfilled and therefore not have the expected positive effects).
- ✚ Introduction of incentives for contracting authorities to procure sustainable / environmentally friendly goods, services and works and of economic operators offering goods, services and works that meet sustainability criteria set by the authorities.
- ✚ amending legislation for low-value purchases to make them more transparent, but also for the procurement of durable goods, services and works, and not through illegal agreements.

REȚEAU INFORMALĂ DE COMUNICARE (R.I.C. 21)

INFORMAL COMMUNICATION NETWORK (R.I.C. 21)

BIVOL TEODOR

Rezumat

Încă din secolul al XVI-lea, filosoful Francis Bacon afirma, că a deține cunoaștere înseamnă a fi cu adevărat puternic. În secolul al XX-lea, această observație profundă, luminată de puterea minții și a experienței, este completată de o altă inteligență mondială: Bill Gates. Acesta afirmă că “important este nu să ai informația, ci felul în care o folosești”. Acesta este, de fapt, câștigul maxim pe care omenirea îl poate căpăta odată cu experiența.

Modelul propus de mine constă în realizarea unei **REȚELE INFORMALE DE COMUNICARE (R.I.C. 21)** în cadrul școlii, facilitând astfel accesul la know-how, promovând cultura comunicațională în cadrul organizației școlare. *R.I.C. 21 – este o platformă școlară la care au acces managerul școlii, cadrele didactice, elevii și părinții.*

Principiile care stau la baza Rețelei sunt :

1. **R. I. C. 21** este o rețea neinstituționalizată, care furnizează posibilitatea de a învăța unii de la alții, creând astfel noi oportunități în dezvoltarea mediului educațional.

2. **R. I. C. 21** se adresează managerilor școlari, cadrelor didactice, elevilor și părinților, fiind deschisă și altor actori educaționali. Informațiile sunt transmise gratuit utilizatorilor de rețea și rețeaua va fi accesată în cadrul portalului școlii sau ca o platformă separată pentru școală.

Scopul constă în asigurarea unei transfer eficient de informații on-line între actorii educaționali în vederea asigurării unei cât mai bune comunicări interne dar și externe.

La baza modelului stă conceptul de Management inovativ, axat pe calitatea organizației școlare deschisă spre schimbare. Este de fapt motorul care angrenează elementele proprii culturii comunicării. Pilonii de susținere sunt reprezentați de echipa de cadre didactice ce posedă, alături de o bună pregătire în țară și străinătate și un bagaj de informații actualizat.

Managerul inovativ va dirija întreg procesul managerial de comunicare din organizația școlară având misiunea de a crea, valorifica, transfera și disemina cunoștințe prin dezvoltarea unui mediu educațional axat pe un eficient management decizional și strategic.

În cadrul portalului RIC 2021, toate datele informative sunt grupate pe domenii de interes în organizația școlară, astfel încât informația va fi transferată într-un timp util de la emițător la receptor și va fi doar la un click distanță.

Informațiile lansate de managerul școlar vor apărea, în funcție de locul de realizare a lor, în categoria **ANUNȚURI** (referitor la activitățile educaționale – realizări de grile profesionale, concursuri pe post, lansări proiecte, înființări parteneriate).

În cadrul **MINUTEI DE ȘEDINȚĂ** vor fi transmise în timp util toate informațiile legate de problemele ridicate, discutate și rezolvate în cadrul ședințelor Consiliului de Administrație, Comisii pe arii curriculare, Comisia de lucru, Comisile diriginților.

Comunicarea informațiilor legislative utile cadrelor didactice se va realiza prin accesarea rubricii **LEGIALAȚIE**.

Comunicarea profesor - elev, profesor - părinte, profesor - manager se va putea desfășura pe **PAGINA PROFESORULUI**. Fiecare profesor va putea fi contactat pe

pagina personală pe baza unei parole primite.

Comunicarea părinte – organizație școlară se va putea realiza în secțiunea **PAGINA PĂRINȚILOR**, unde aceștia vor forma o comunitate și vor discuta despre cerințele culturii organizaționale, despre barierele care apar în procesul comunicării, vor putea pune întrebări la care vor primi răspunsuri.

La rubrica sugestii se vor primi din partea tuturor actorilor educaționali păreri despre eficientizarea acestui nou portal pentru a deveni cu adevărat un model de comunicare managerială inovativă.

Modelul comunicării eficiente constituie un sistem axat pe două abordări conceptuale: abordare teoretică și abordare metodologică. Abordarea teoretică include aspecte ale dezvoltării orizontului de cunoaștere din domeniul managementului comunicării și educațional. iar etapa metodologică este una de exersării practice.

Informația este determinantă, este motorul ce degajă energia eficientă unei bune comunicări interne, dar și externe. Managerul se situează ca model în prim-plan, pentru că el este organizatorul, inițiatorul și cel care stabilește dimensiunile, sensul și finalitățile actului educațional, implicit comunicarea internă și externă. Plasarea elevului pe planul doi este convențională, deoarece el este participă într-un parteneriat informal alături de profesor la procesul propriei formări și devine beneficiar al întregului proces educațional.

Abstract

From the 16th century onwards, the philosopher Francis Bacon stated that having knowledge means being truly powerful. In the twentieth century, this profound observation, enlightened by the power of the mind and experience, is complemented by another worldly intelligence: Bill Gates. He states that "it is important not to have the information, but the way you use it." This is, in fact, the greatest gain that mankind can gain from experience.

The model proposed by me is to create an INFORMAL COMMUNICATION NETWORK (R.I.C. 21) within the school, thus facilitating access to know-how, promoting the communication culture within the school organization. R.I.C. 21 - is a school platform that has access to the school manager, teachers, students and parents.

The principles that underlie the Network are:

1. R. I. C. 21 is a non-institutionalized network that provides the opportunity to learn from each other, thus creating new opportunities in the development of the educational environment.

2. R. I. C. 21 is addressed to school managers, teachers, students and parents, and is also open to other educational actors. The information is provided free of charge to network users and the network will be accessed within the school portal or as a separate school platform.

The aim is to ensure an efficient transfer of online information between educational actors in order to ensure the best possible internal and external communication.

At the heart of the model is the concept of innovative management, focused on the quality of the school organization open to change. It is, in fact, the engine that drives the elements of a culture of communication. The support pillars are represented by the team of teachers who have, along with a good training in the country and abroad and an updated information baggage.

The innovative manager will direct the entire managerial communication process in the school organization with the mission of creating, capitalizing, transferring and

disseminating knowledge by developing an educational environment focused on efficient decision-making and strategic management.

Within the RIC 2021 portal, all the informative data are grouped by fields of interest in the school organization, so that the information will be transferred in a timely manner from the sender to the receiver and will be just a click away.

The information launched by the school manager will appear, depending on the place of their realization, in the ANNOUNCEMENTS category (regarding the educational activities - achievements of professional grids, job competitions, project launches, partnerships).

During the MEETING MINUTE, all the information related to the issues raised, discussed and resolved during the meetings of the Board of Directors, Curricular Area Commissions, Working Committee, Executive Committees will be transmitted in due time.

The communication of the useful legislative information to the teachers will be made by accessing the LEGALITY section.

The communication teacher - student, teacher - parent, teacher - manager will be able to take place on the TEACHER 'S PAGE. Each teacher will be able to be contacted on the personal page based on a received password.

The communication parent-school organization can be done in the PARENTS PAGE section, where they will form a community and discuss the requirements of organizational culture, the barriers that appear in the communication process, they will be able to ask questions to which they will receive answers.

In the suggestions section, opinions will be received from all educational actors about the efficiency of this new portal in order to truly become an innovative managerial communication model.

The efficient communication model is a system focused on two conceptual approaches: theoretical approach and methodological approach. The theoretical approach includes aspects of developing the knowledge horizon in the field of communication management and education, and the methodological stage is one of practical practice.

Information is crucial; it is the engine that releases the energy efficient of a good internal and external communication. The manager is at the forefront of the model, because he is the organizer, the initiator and the one who establishes the dimensions, the meaning and the finalities of the educational act, implicitly the internal and external communication. Placing the student in the background is conventional, because he participates in an informal partnership with the teacher in the process of his own training and becomes the beneficiary of the entire educational process.

ACTIVITATEA DE CERCETARE-INOVARĂ ÎN PERIOADA COVID-19**RESEARCH-INNOVATION ACTIVITY DURING THE COVID-19 PERIOD**

*Directorul Centrului de Inovare și Transfer Tehnologic, ASEM
Conferențiar universitar, doctor Șargu Lilia*

*Director of the Center of Innovation and Technology Transfer, ASEM
Associate Professor, Dr. Șargu Lilia
ORCID 0000-0001-7495-0656
Scopus Author ID: 57218208965*

Abstract

The impact of the COVID-19 pandemic has been felt in all areas. Setting priorities and strategies to return to pre-pandemic status is becoming increasingly complicated and unfeasible. The habit of people with the atypical factor - pandemic has become on the one hand a solution to some defective processes, and on the other hand a human behavior and society. Life will not be the same, society will not be the same and the way we approach processes will not be the same. Regardless of the evolution of science in the field of medicine, focused on the issue of pandemic, does not exclude the fight against other problems and diseases of the XXI century. Or the society has already become accustomed to the phenomenon of the pandemic and will have to and still faces the existing problems, which did not disappear anywhere during this period. It is important at this time to know when to stop and be aware of the severity of the pandemic's influence on the development of the near future.

Rezumat

Impactul pandemiei COVID-19 s-a resimțit în toate domeniile. Stabilirea priorităților și a strategiilor de revenire la starea pre pandemică devine tot mai complicată și nerealizabilă. Obișnuința oamenilor cu factorul atipic - pandemia a devenit pe de o parte o soluție a unor procese aflate în deficiență, iar pe de altă parte un comportament uman și a societății. Viața nu va mai fi la fel, societatea nu va mai fi la fel și modul de abordare a proceselor nu va mai fi anterior. Indiferent de evoluția științei în domeniul medicinei, focusat pe problematica pandemiei, nu exclude lupta cu alte probleme și maladii ale secolului XXI. Or societatea deja s-a deprins cu fenomenul pandemiei și va fi nevoită și se confrunte în continuare cu problemele existent, care nu au dispărut nicăieri în această perioadă. Important în acest moment să știm când să ne oprim și să conștientizăm gravitatea influenței pandemiei asupra dezvoltării viitorului apropiat.

Actualitate

Abordarea subiectului pandemiei COVID-19 încă este actual și mai creează incertitudine și în prezent. Evoluția desfășurării evenimentelor marcate de perioada pandemiei este urmărită în sursele de informare în masă cu cea mai mare atenție, urmată de îngrijorarea și apoi stare de nervozitate și indignare. Totuși nu suntem pregătiți ca societate să înfruntăm probleme indiferent de genul acestora.

The actuality of the subject

The approach to the COVID-19 pandemic is still relevant and uncertain. The evolution of the events marked by the pandemic period is followed in the media with the greatest attention, followed by concern and then nervousness and indignation. However, we are not prepared for society to face problems regardless of their nature.

Evident am constatat că nu suntem pregătiți pentru schimbări radicale și nici nu suntem destul de solidari pentru a depăși situațiile atipice. Constatăm că am depășit perioada de criză, deoarece avem metode de protecție și scheme privind tratamentul medicamentos, dar încă nu am reușit să dăm o clară afirmație privind apariția virusului și circulația lui la nivel mondial. Toți împreună și fiecare în parte a fost sau este afectat de Pandemia creată de virusul COVID-19, iar consecințele sunt atât de profunde și diverse că se pare că ne mai trebuie un secol pentru a le explica. Desigur ne dorim ca această perioadă se devină istorie și să fie trecută la capitolul evenimente globale, dar se pare că în timp, ne-am deprins cu starea și nu dorim să o abandonăm. Există prognoze bazate pe metode matematice care ne încurajează sau ne debusolează, dar, nu avem nici o siguranță privind evoluția ulterioară.

Societatea

Întâlnirea cu COVID-19 pentru societate a fost o catastrofă realizată în timp. Primul simț al individului ca element al societății a fost frica de necunoscut, panica de neputință și stresul de la acele statistici difuzate cu periodicitate, care a creat o dependență societății. Viața dinamică a societății se pare că s-a oprit într-un moment, iar oamenilor nu le venea a crede că nu mai au libertate fizică în activități, muncă, odihnă, agrement. Societatea la nivel mondial a început să urmeze instrucțiuni, legi, carantine, restricții pe care le transforma în ură față de țară, față de alți semenii, etc.

Obviously, we have noticed that we are not prepared for radical changes, nor are we solid enough to overcome the atypical situations. We find that we have overcome the crisis, because we have methods of protection and schemes for drug treatment, but we have not yet been able to make a clear statement about the appearance of the virus and its worldwide circulation. All together and each one was or is affected by the Pandemic created by the COVID-19 virus, and the consequences are so profound and diverse that it seems that we need another century to explain them.

Of course, we want this period to become history and be passed on to global events, but it seems that in time, we have become accustomed to the state and we do not want to abandon it. There are predictions based on mathematical methods that encourage or confuse us, but we have no certainty about the further evolution.

The society

The meeting with COVID-19 for the company was a catastrophe achieved in time. The first sense of the individual as an element of society was the fear of the unknown, the panic of helplessness and the stress of those statistics that are broadcast regularly, which created a dependence on society. The dynamic life of society seems to have stopped at one point, and people could not believe that they no longer have physical freedom in activities, work, rest, leisure. Worldwide society has begun to follow instructions, laws, quarantines, restrictions that it turns into hatred of the country, of others, and so on.

Am început să fim mai mult în familie, să ne ascultăm unii pe alții, să ne bucurăm de carantină ca de o vacanță, dar nu am rezistat mult. Deoarece avem nevoie de comunicare cu mai multă lume, de schimb de păreri, de schimb de idei, de prezență fizică, de mișcare, etc. Soluția a apărut imediat, deoarece ea exista deja în viața noastră, dar era oarecum marginalizată, însă acum a devenit o salvare.

Salvare ce nu poate fi transformată în cotidian și suntem conștienți de acest fapt, doar că ea a devenit ca o dependență și o deprindere de care nu ne vom despărți deja niciodată. Ieri criticam dependența copiilor de telefoane, computere, planșete și astăzi noi îi obligăm să le utilizeze ore în șir de parcă a dispărut deja acel pericol pe care îl prezentau anterior. Am început să observăm că munca de la distanță este echivalent remunerată și atunci de ce să nu dormim o oră în plus, doar nu avem necesitatea să o pierdem în drum spre serviciu – suntem deja la serviciu.

Nu ne mai pasă de fizic de estetic, deoarece nu ieșim în societate, nu ne vede nimeni, deci se poate de muncit în pijamale, necoafați. Oricând putem modela anturajul doar cu un singur clic de la computer sau să ne acoperim înfățișarea cu o fotografie. Am pășit pe calea de a deveni roboți.

Un studiu realizat de Organizația PNUD în 2020 în perioada pandemiei constată din analiza celor 285 de istorii studiate că pandemia "COVID-19 a afectat în cea mai mare parte bunăstarea și relațiile personale"¹, fapt relatat de persoanele intervievate cu vârste mai mari de 65 ani.

We started to be more in the family, to listen to each other, to enjoy the quarantine as a vacation, but we did not last long. Because we need communication with more people, exchange of opinions, exchange of ideas, physical presence, movement, etc. The solution came immediately, because it already existed in our lives, but it was somewhat marginalized, but now it has become a salvation. Rescue that cannot be transformed into everyday life and we are aware of this fact, only that it has become like an addiction and a habit from which we will never part. Yesterday we criticized the children's addiction to phones, computers, tablets and today we force them to use them for hours as if the danger they had previously posed has already disappeared. We started to notice that remote work is the equivalent of pay, and then why not sleep for an extra hour, we just don't have to lose it on the way to work - we're already at work.

We don't care about the physical or the aesthetic anymore, because we don't go out in society, nobody sees us, so we can work in pajamas, not styled. We can always model our entourage with just one click from our computer or cover our face with a photo. We are on the path to becoming robots.

A study conducted by the UNDP in 2020 during the pandemic found from the analysis of the 285 histories studied that the pandemic "COVID-19 mostly affected well-being and personal relationships", a fact reported by interviewees over the age of 65 .

În același studiu se mai relatează că în perioada pandemică oamenii și-au creat viziuni individuale asupra fenomenului, dar cert este că nu aveau încredere în rapoartele științifice asupra constatărilor și nici în guvernare, ci mai degrabă în comunicare. În această perioadă cele mai populare subiecte ale comunicării s-au redus la teama de infectare

¹ IMPACTUL COVID-19 PRIN NARAȚIUNILE ȘI PERCEPȚIILE OAMENILOR, pag. 2, disponibil online <file:///C:/Users/Utilizator/Downloads/micronarratives%2520RO.pdf>

personală și a membrilor familiilor din necunoaștere a adevărului și din nesiguranța primirii informațiilor corecte.

Societatea s-a mobilizat și a început să se solidarizeze cu medicii, care luptau cu virusul, cu mediul de afaceri care rămânea sub restricții, cu frustrările față de alte persoane care nu respectă normele de siguranță, etc. O concluzie relevantă comportamentului societății a fost definită de majoritatea respondenților ca fiind cooperarea comunitară.

Știința

Rolul științei într-un moment a devenit important pentru toți. Imediat autoritățile a început să vadă că există oameni care muncesc printre cei implicați în cercetare. Iar oamenii au început să se roage ca la Dumnezeu pentru cercetările lor. Cercetătorii din domeniul medicinei, fiind preocupați mai de mult de probleme cu virusii au adus și primele rezultate. Inițial nu existau hotare pentru știință și cercetare în domeniul medicinei, deoarece este important să salvăm omenirea. S-au marcat în descoperiri savanți de pe toate continentele, doar că potențialul valorificării studiilor urma să fie realizat, testat, aprobat și implementat.

In the same study, it is also reported that during the pandemic period, people created individual visions of the phenomenon, but it is certain that they did not trust the scientific reports on the findings or the government, but rather in communication. During this period, the most popular topics of communication were reduced to the fear of personal infection and family members due to ignorance of the truth and insecurity of receiving the correct information.

The company mobilized and began to show solidarity with the doctors, who were fighting the virus, with the business environment that remained under restrictions, with the frustrations towards other people who did not respect the safety norms, etc. A relevant conclusion of the company's conduct was defined by most respondents as Community cooperation.

Science

The role of science at one time became important for everyone. Authorities immediately began to see people working among those involved in the investigation. And the people began to pray as to God for their research. Researchers in the field of medicine, being more concerned about problems with viruses, have also brought the first results. Initially, there were no boundaries for science and research in the field of medicine, because it is important to save humanity.

They were marked in scientific discoveries from all continents, only that the potential of capitalizing on the studies was to be realized, tested, approved and implemented.

Vaccinul – acest ser magic la care aspira fiecare, dar de care nu puteau toți să beneficieze. Țările bogate respectiv au investit în ser ca și în scopul marketingului unul declara și altul ascuns. Scopul declarat ar fi salvarea și protecția cetățenilor, fapt care oarecum onorează obligațiile oricărui stat democratic și cel ascuns – împărțirea lumii la propriu și la figurat.

Dacă să ne amintim, nu au existat mari declarații ale rezultatului cercetărilor, evident nu era timp pentru conferințe și simpozioane, mult mai important să fie găsită formula

vaccinului. Doar că după declararea primului vaccin BioNTech/Pfizer² care a fost aprobat de Comisia Europeană iar a cărei producție era stabilită de 200 de milioane de doze și programată să fie finalizată până în septembrie 2021, au apărut pe piață alte 6 variante ale vaccinului propuse de alte state.

Cetățenii Republicii Moldova în perioada decembrie 2020 - martie 2021 mergeau în țara vecină pentru a primi doza de vaccin. Ulterior au fost achiziționate și donate seruri de vaccin într-un sortiment mai mare, care nu se află în lista aprobată de Comisia Europeană, dar sunt considerate eficiente și propuse pentru imunizare cetățenilor. Dintre acestea fiind: Sinopharm (Emiratele Arabe Unite), Sputnik-V (Gam-COVID-Vac) (Rusia), CoronaVac (China). Atât de diversificat a devenit vaccinul că găsim în sortiment și vaccin anti-COVID pentru vegani și vegetarieni pe care l-a testat o companie Canadiană³.

The vaccine - this magic serum that everyone aspires to, but not all of them could benefit from. The rich countries, respectively, have invested in the serum, as well as for marketing purposes, one declaring another hidden. The stated goal would be to save and protect the citizens, a fact that somewhat honors the obligations of any democratic state and the hidden goal - the division of the world literally and figuratively.

If we remember, there were no great statements of the research result, obviously there was no time for conferences and symposia, much more important to find the vaccine formula. Only after the declaration of the first BioNTech / Pfizer vaccine that was approved by the European Commission and whose production was set at 200 million doses and scheduled to be completed by September 2021, 6 other variants of the vaccine have appeared on the market, proposed by other state.

Citizens of the Republic of Moldova from December 2020 to March 2021 went to the neighboring country to receive the vaccine dose. Subsequently, vaccine sera were purchased and donated in a larger assortment, which is not on the list approved by the European Commission, but is considered effective and proposed for immunization of citizens. These include Sinopharm (United Arab Emirates), Sputnik-V (Gam-COVID-Vac) (Russia), CoronaVac (China). The vaccine has become so diverse that we find in the assortment also an anti-COVID vaccine for vegans and vegetarians that a Canadian company has tested.

² Comisia Europeană autorizează primul vaccin sigur și eficace împotriva COVID-19, (disponibil online) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_20_2466

³ Primul vaccin anti-COVID pe bază de plante (disponibil online) <https://www.dw.com/ro/primul-vaccin-anti-covid-pe-baz%C4%83-de-plante/av-59261577>

***Tabelul 1. Vaccinuri aprobate de Comisia Europeană/
Table 1. Vaccines approved by the European Commission***

Nr. d/o	Compania/ <i>The company</i>	Tara care deține licența/ <i>The country holding the license</i>	Numărul de doze (necesar pe persoană)/ <i>Number of doses (required per person)</i>	Numărul de doze (pentru care s-a semnat)/ <i>Number of doses (for which it was signed)</i>
1.	BioNTech și Pfizer	Germania/Germany	2 doze/ dose	2,4 miliarde*/ billions
2.	Moderna	Statele Unite ale Americii/ United States of America	2 doze/ dose	460 de milioane/ millions
3.	AstraZeneca	Suedia/Sweden	2 doze/ dose	400 de milioane/ millions
4.	Johnson & Johnson/Janssen Pharmaceuticals	Statele Unite ale Americii/ United States of America	1 doză/ dose	400 de milioane/ millions
5.	Sanofi-GSK	Franța/France	2 doze/ dose	300 de milioane/ millions
6.	Novavax	Statele Unite ale Americii/ United States of America	2 doze/ dose	200 de milioane**/ millions

Notă: *cu opțiunea de a achiziționa încă 900 de milioane de doze, **cu opțiunea de a achiziționa încă 100 de milioane de doze

Note: * with the option to purchase an additional 900 million doses, ** with the option to purchase an additional 100 million doses

Organizația Mondială a Sănătății în prezent deține pulsul pe pandemia COVID-19 prin acceptarea schemelor pentru tratament, pentru identificarea noilor derivați ai virusului COVID-19, prin stabilirea regulilor de comportament și prevenire a răspândirii virusului, etc. Dar unde este comunitatea științifică? De ce pentru depășirea perioadei pandemice societatea a conștientizat că trebuie să se mobilizeze, iar comunitatea științifică se dispersează?

Da este cert că oamenii de știință au reușit în timp record să găsească soluția prin vaccin, fapt pentru care suntem recunoscători. Desigur ei ne conving că există suficiente motive să credem în operativitatea datorată progreselor tehnologice și studiile realizate de ani de zile în domeniul combaterii virușilor dar și a voluntarilor care au participat la testări.

The World Health Organization is currently pushing the COVID-19 pandemic by accepting treatment regimens, identifying new derivatives of the COVID-19 virus, establishing rules of behavior and preventing the spread of the virus, and so on. But where is the scientific community? Why, in order to overcome the pandemic period, has society become aware that it needs to mobilize and the scientific community disperses?

Yes, it is certain that scientists have managed to find the solution through the vaccine

in record time, for which we are grateful. Of course, they convince us that there are enough reasons to believe in the operability due to technological advances and the studies carried out for years in the field of fighting viruses but also of the volunteers who participated in the tests.

Cu toate acestea varietatea vaccinurilor produse și acceptate de OMS pun multe semne de întrebare privind eficiența acestora și selectarea individuală pentru fiecare a celui mai eficient.

Desigur în societate vehiculează diverse preocupări asupra siguranței și eficienței vaccinului și a efectelor create de acesta vieții și integrității corpului uman. Cele mai frecvente sunt de genul dacă influențează acestea asupra reproducerii, dacă afectează ADN-ul, dacă conțin produse de origine animală, etc. La toate acestea există explicații, convingeri, dar nu există studii, cercetări științifice documentate în laborator și făcute publice pentru a fi un temei mai clar.

Nu există certitudine nici în studii și cercetări, deoarece odată cu apariția libertății de exprimare și a multitudinii opiniilor exprimate pe rețele de socializare, a blogurilor, înregistrărilor vehiculate pe internet devine tot mai greu de crezut și în adevăr. La momentul actual conform rezultatelor statistice prezentate de Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor situația vaccinărilor în comunitatea Europeană este prezentată în tabelul 2.

Comisia Europeană prin intermediul Directorului General pentru Cercetare și Inovare, Jean-Eric Paquet⁴ a lansat un manifest cu apel către comunitatea științifică de a partaja proprietatea Intelectuală existentă în brevete, studii, cercetări, rezultate, publicații să devină o platformă comună cu acces deschis pentru a se alătura luptei împotriva coronavirusului.

However, the variety of vaccines produced and accepted by the WHO raises many questions about their efficacy and the individual selection of the most effective for each. Of course, there are various concerns in society about the safety and efficacy of the vaccine and the effects it has had on the life and integrity of the human body. The most common are whether they affect reproduction, whether they affect DNA, whether they contain animal products, and so on. There are explanations and beliefs in all of this, but there are no studies, scientific research documented in the laboratory and made public to be a clearer basis.

There is no certainty in studies and research either, because with the emergence of freedom of expression and the multitude of opinions expressed on social networks, blogs, recordings circulated on the Internet, it is becoming more and more difficult to believe and in truth. At present, according to the statistical results presented by the European Center for Disease Prevention and Control, the vaccination situation in the European Community is presented in Table 2.

The European Commission, through the Director-General for Research and Innovation, Jean-Eric Paquet, has launched a manifesto calling on the scientific community to share existing Intellectual Property in patents, studies, research, results, publications to become a common open access platform to join the fight against coronavirus.

⁴ Comisia Europeană: Manifestul UE pentru cercetarea COVID-19 <https://asm.md/sites/default/files/2020-09/Manifestul%20UE%20pentru%20cercetarea%20COVID-19%20red.pdf>

Tabelul 2 Date statistice privind vaccinarea la nivelul UE
Table 2 Statistical data on vaccination at EU level

Indicators	EU/EEA countries	Range
Total doses distributed and administered		
Total number of vaccine doses distributed by manufactures to countries,"	1,082,576,398",29	
Number of vaccine doses distributed by manufactures to countries per hundred inhabitants*,	228.7,	119.8 - 497.3,29
Total number of vaccine doses administered,"	852,355,480",30	
Cumulative vaccine uptake		
Cumulative uptake of the primary course in the total population,	70.8%,	29.4 - 84.9%,30
Cumulative uptake of the primary course among adults aged 18 years and above,	82.0%,	35.1 - 94.8%,30
Cumulative uptake of the primary course among adolescents and children below 18 years*,	20.7%,	1.7 - 42.1%,29
Cumulative uptake of the primary course among persons aged 60 years and above*,	91.3%,	37.8 - 100%,28
Cumulative uptake of the primary course among healthcare workers*,	89.8%,	28.9 - 100%,17
Cumulative uptake of the primary course among residents of long-term care facilities*,	83.4%,	40.8 - 100%,13
Cumulative uptake of a booster/additional dose in the total population,	47.2%,	8.2 - 66.7%,30
Cumulative uptake of a booster/additional dose among adults aged 18 years and above,	57.2%,	10.0 - 84.3%,30
Cumulative uptake of a booster/additional dose among persons aged 60 years and above*,	81.5%,	12.8 - 97%,28

Datele conform <https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/public/extensions/COVID-19/vaccine-tracker.html> la data de 11.02.2022

Data according to <https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/public/extensions/COVID-19/vaccine-tracker.html> on 11.02.2022

Totuși societatea s-a solidarizat și a inițiat tentative de luptă comună împotriva situațiilor pandemice, astfel “La 1 decembrie 2021, cei 194 de membri ai Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) au ajuns la un consens pentru a demara procesul de elaborare și negociere a unei convenții, a unui acord sau a unui alt instrument internațional în temeiul Constituției Organizației Mondiale a Sănătății pentru a consolida prevenirea, pregătirea și răspunsul în caz de pandemie.”⁵

⁵Adunarea Mondială a Sănătății convine să lanseze negocieri pentru un acord de combatere a pandemiilor
<https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/coronavirus/pandemic-treaty/>

However, the society has shown solidarity and initiated attempts to fight against pandemics, so "On December 1, 2021, the 194 members of the World Health Organization (WHO) reached a consensus to start the process of drafting and negotiating a convention. , an agreement or other international instrument under the Constitution of the World Health Organization to strengthen the prevention, preparedness and response of a pandemic. "

Aceasta presupune ca lupta în caz de viitoare situații de pandemie să fie organizată de un organism interguvernamental ce va fi creat până la 01.03.2022. Noua structură se preconizează a fi funcțională din august curent, ca pentru cea dea 76-a Adunare Mondială a Sănătății din 2023 să fie raportată activitatea noii structuri.

Acest fapt ne creează speranțe, nu doar în viitorul monitorizat, dar și în abordarea problemelor legate de știință și inovare la nivel de cooperare și solidaritate internațională.

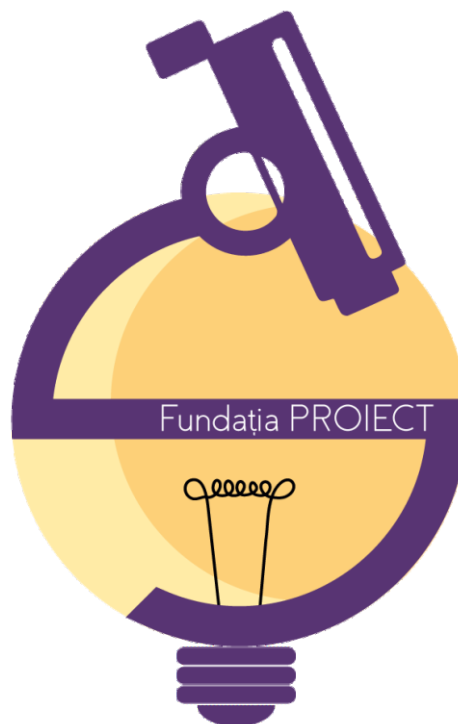
This means that the fight in case of future pandemic situations will be organized by an intergovernmental body that will be created by 01.03.2022. The new structure is expected to be operational in August, so that for the 76th World Health Assembly in 2023 the activity of the new structure will be reported.

This gives us hope, not only in the monitored future, but also in tackling science and innovation issues at the level of international cooperation and solidarity.

Fundația Proiect Pro Inovare, Educație, Cercetare și Transfer Tehnologic

Activități

- Educația și instruirea persoanelor, difuzarea și acumularea de cunoștințe
 - * Instruiri
 - * Consultanță
 - * Publicații
- Știința, cultura și arta
 - * Concursuri
 - * Manifestări științifice
 - * Cercetare
- Protecția socială
- Promovarea păcii
- Protejarea mediului

Tel: +37379793439
fundatia.proiect@gmail.com
info@proiect.pro

Pentru transfer:

Cont în lei
IBAN: MD35VI022241200000965MDL
BC VICTORIABANK
c/b.: VICBMD2X

Cont în valută:
IBAN: MD76VI022241200000464EUR
BC VICTORIABANK
c/b.: VICBMD2X

9 772537 641001

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, nr. 7 MD-2005
Tel.: +(373) 22 26 28 73 Email: ctif@ctif.gov.md www.ctif.gov.md

TIPOGRAFIA
ADRILANG